δράματα ὄντα τὸν ἀριθμὸν νδ´, ὧν νόθα δ´. τῆς δὲ μέσης κωμῳδίας δύο ποιηταὶ πλάσματος μὲν οὐχ ἥψαντο ποιητικοῦ. διὰ δὲ τῆς συνήθους ἰόντες λαλιᾶς, λογικὰς ἔχουσι τὰς ἀρετὰς, ὥστε σπάνιον ποιητικὸν εἶναι χαρακτῆρα παρ᾽ αὐτοῖς. καταχολοῦνται δὲ πάντες περὶ τὰς ὑποθέσεις. τῆς μὲν οὖν μέσης κωμῳδίας εἰσὶ ποιηταὶ νζ´. καὶ τούτων δράματα, χιζ´. τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἀντιφάνης καὶ Στέφανος.

Ἀντιφάνης μὲν οὖν Στεφάνου Ἀθηναῖος. καὶ ἤρξατο διδάσκειν μετὰ τὴν ϟη´. Ὀλυμπιάδα. καί φασιν αὐτὸν γενέσθαι μὲν τῶν ἀπὸ Θεσσαλίας ἐκ Λαρίσης παρεγγραφῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀθηναίων πολιτείαν ὑπὸ Δημοσθένους. γενέσθαι δὲ λέγουσιν αὐτὸν, εὐφυέστατον εἰς τὸ γράφειν καὶ δραματοποιεῖν. ἐτελεύτησε δὲ ἐν Χίῳ καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας μετηνέχθη. τῶν δὲ κωμῳδιῶν αὐτοῦ τινὰς καὶ ὁ Στέφανος ἐδίδαξεν. ἔστι δὲ αὐτοῦ δράματα σξ´.

Τῆς δὲ νέας κωμῳδίας γεγόνασι μὲν ποιηταὶ ξδ´. ἀξιολογώτατοι δὲ τούτων Φιλήμων. Μένανδρος. Δίφιλος. Φιλιππίδης. Ποσείδιππος. Ἀπολλόδωρος. Φιλήμων μὲν οὖν Δάμωνος Συρακούσιος. μετέσχε δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας. ἐδίδαξε δὲ περὶ τὴν ριγ´ Ὀλυμπιάδος. σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐννενήκοντα. Μένανδρος δὲ Διοπείθους υἱὸς Ἀθηναῖος. λαμπρὸς καὶ βίῳ καὶ γένει, συνδιατρίψας δὲ τὰ πολλὰ Ἀλέξιδι ὑπὸ τούτου δοκεῖ παιδευθῆναι.

Ἐδίδαξε δὲ πρῶτος ἔφηβος ὢν ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος. γέγονε δὲ εὐφυέστατος πάνυ. γέγραφε δὲ πάντα δράματα ρή. τελευτᾷ δὲ ἐν Ἀθήναις ἔτη ὑπάρχων νβ´. Δίφιλος Σινωπεὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐδίδαξε Μενάνδρῳ. τελευτᾷ δὲ ἐν Σμύρνῃ. δράματα δὲ αὐτοῦ ρ´.

Περὶ κωμῳδίας.

Τὸ παλαιὸν οἱ ἐν ταῖς κώμαις ἀδικούμενοι ὑπὸ τῶν πολιτῶν, νυκτὸς ἀπήρχοντο παρὰ τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἔνθα ὁ ἀδικήσας ἦν. καὶ ἔλεγον ὅτι ἐστί τις ἐνταῦθα ποιῶν εἰς τοὺς γεωργοὺς τάδε. καὶ τοῦτο ποιοῦντες ὑπεχώρουν, λέγοντες καὶ τοὔνομα. μεθ᾽ ἡμέραν δὲ ὁ δράσας ἐξητάζετο καὶ οὕτω αἰσχυνόμενος ἀνεστέλλετο τοῦ ἀδικεῖν. ὁρῶντες οὖν οἱ πολῖται τοῦτο χρήσιμον τῇ πόλει καὶ ἀδικίας ἀποτρεπτικόν. ἐκέλευσαν τοὺς ἀδικουμένους ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικήσαντας κωμῳδεῖν. οἱ δὲ δεδιότες αὐτοὺς ὥς τε πλουσίους πηλῷ χρίοντες καὶ τρυγίᾳ, ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικοῦντας ἐκωμῴδουν. ἐπεὶ δὲ μεγάλα ἡ πόλις ὠφελεῖτο ἐκ τούτου, ποιητὰς ἔταξαν ἐπὶ τούτῳ κωμῳδεῖν οὓς ἂν βούλωνται ἀκωλύτως. ἐπεὶ δὲ ἡ κακία προέκοπτεν, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἄρχοντες μὴ βουλόμενοι κωμῳδεῖσθαι, τοῦ μὲν φανερῶς κωμῳδεῖν ἐκώλυσαν. ἐκέλευσαν δὲ κρύφα, οἷον αἰνιγματωδῶς. εἶτα δὴ καὶ τοῦτο ἐκώλυσαν. καὶ πτωχοὺς ἔσκωπτον. εἰς δὲ πλουσίους καὶ ἐνδόξους οὔ. γέγονε δὲ τῆς μὲν πρώτης κωμῳδίας ἄριστος τεχνίτης αὐτὸς ὁ Ἀριστοφάνης καὶ Εὔπολις. τῆς δὲ δευτέρας Πλάτων. τῆς δὲ τρίτης Μένανδρος. κωμῳδία οὖν ἢ ὅτι οἱ ἀπὸ κωμῶν συναγόμενοι ᾖδον ταῦτα. ἢ ὅτι ἐν καιρῷ κώματος ᾖδον. ἔστι δὲ ταύτην εἰπεῖν καὶ τραγῳδίαν οἱονεὶ τρυγῳδίαν τινὰ οὖσαν. ὅτι τρυγίᾳ χριόμενοι ἐκωμῴδουν. καὶ τῆς μὲν τραγῳδίας τὸ εἰς ἔλεον κινῆσαι τοὺς ἀκροατάς. τῆς δὲ κωμῳδίας τὸ εἰς γέλωτα. διό φασιν ἡ μὲν τραγῳδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμῳδία συνίστησιν.

Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου συνόψις, τοῦ τε βίου Ἀριστοφάνους, καὶ τῆς τοῦ δράματος ὑποθέσεως.

Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς, γένει μὲν ἦν Ἀθηναῖος. πατρὸς δὲ Φιλίππου. τὸν δῆμον Κυδαθηναιεύς. Πανδιονίδος φυλῆς. πάνυ δὲ ὢν εὐφυὴς καὶ ἀγχίνους, ἐπὶ τούτων ἐν νέᾳ κομιδῇ τῇ ἡλικίᾳ ηὐδοκίμησεν ἐν κωμῳδίαις, ὡς οὐ μόνον τοὺς κατ᾽ αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὑπεράραι. μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῖς ἐπιγινομένοις παρῆκεν ὑπερβολήν. ἀλλὰ καὶ τούτοις μετὰ πολλοῦ τοῦ περιόντος παρῆλθεν. οὐκοῦν ἀνεφάνη τις ὕστερον Ἀριστοφάνει παραπλήσιος. διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βασκάνοις αὐτοῖς ἀξιοῦται θαύματος. δράματα δὲ τέσσαρα πρὸς τοῖς πεντήκοντα γέγραφεν, ἅπαντα εὐμουσίας καὶ χάριτος Ἀττικῆς μεστὰ καὶ πείθοντα τοὺς ἀκούοντας θαυμάζειν τε καὶ κροτεῖν. οὕτω δὲ τοῦ τῆς πολιτείας συμφέροντος ἐποιεῖτο λόγον, ὥς μηδένα τῶν ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς τύχης οὐδέποτε ἀποσχέσθαι τοῦ σκώπτειν, εἰ ἀδικοῦντας ᾔσθετο. ὅθεν τὴν παρρησίαν αὐτοῦ δεδιότες οἱ τοιοῦτοι, μετρίους σφᾶς αὐτοὺς παρεῖχον ἀεὶ, καὶ τῷ δήμῳ λυσιτελοῦντας. ἔσχε δὲ τρεῖς υἱούς. Φίλιππον. Νικόστρατον. καὶ Ἀραρότα. ἀποθανόντα δὲ, οὕτω Πλάτων ἐτίμησεν, ἐν ἐπιγράμματι ἡρωελεγείῳ.

Αἱ Χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται
Ζητοῦσαι ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

Ἰστέον ὅτι κωμῳδία ἐκλήθη, ἀπὸ τοῦ ἐν κώμαις ᾄδεσθαι τὰς κωμῳδίας. κώμας δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τοὺς στενωπούς. ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ κωμάσει τοῦ Διονύσου πρῶτον ἐπινοηθῆναι ταυτασί. ἢ παρὰ τὸ κῶμα ὁ ὕπνος. φασὶ γὰρ ὡς πρὸ τοῦ εὑρεθῆναι τοὺς κωμικοὺς ποιητὰς, ἀδικούμενοί τινες ὑπό τινων ἀφανῶς ἤρχοντο ἐν νυκτὶ ἐπὶ τοὺς τῶν ἀδικούντων στενωποὺς, βοῶντες ὁ δεῖνα ἀδικίᾳ χαίρει, καὶ τὰ,